

Motion till riksdagen 2025/26:1061

av Peder Björk m.fl. (S)

Kommunerna som aktörer i arbetsmarknadspolitiken

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur man kan utveckla kommunernas roll som aktörer i arbetsmarknadspolitiken och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De senaste årens omstruktureringar av Arbetsförmedlingen har påverkat de kärnuppdrag som Arbetsförmedlingen tidigare hade – arbetsförmedling och insatser för arbetslösa att återgå i arbete. En del av detta har ersatts av en modell som bygger på privata aktörer. Detta sker i en tid då arbetslösheten återigen ökar och långtidsarbetslösheten har bitit sig fast.

I Västernorrlands län var i juli 2025 drygt 6 900 personer inskrivna som arbetslösa, vilket motsvarar 6,0 procent av arbetskraften. Av dessa hade nästan 2 900 personer varit utan arbete i minst tolv månader, motsvarande 2,5 procent av arbetskraften. Dessutom hade omkring 1 700 personer varit utan arbete i minst 24 månader, en grupp som ökat jämfört med föregående år. Arbetslösheten slår därmed hårt mot både individer och kommunernas ekonomi, inte minst genom ökade kostnader för försörjningsstöd.

Utgångspunkten för en rättvis och hållbar välfärd är hög sysselsättning. De allra flesta som står utanför arbetsmarknaden kan och vill försörja sig genom arbete. Det saknas inte heller meningsfulla arbetsuppgifter inom näringsliv, offentlig sektor och civilsamhälle. Men osäkerheten om den framtida arbetsmarknadspolitiken gör att en nyorientering behövs. Kommunerna har här en viktig roll.

Många kommuner har redan byggt upp egna arbetsmarknadsenheter och driver insatser för personer som står längst ifrån arbetsmarknaden. Inom ramen för samordningsförbunden (Finsam) sker samarbete med bland andra Försäkringskassan. Kommunerna har genom sin lokalkännedom och sina nära kontakter med arbetsgivare

och utbildningsanordnare en unik position som inte kan ersättas av konkurrerande privata aktörer.

Arbetsmarknadspolitiken ska bidra till full sysselsättning och till att människor får möjlighet att försörja sig själva. Kommunerna har en mycket viktig och naturlig roll att verka långsiktigt, med god lokalkännedom och under demokratiskt styre, för att fylla en väsentlig funktion i det lokala arbetsmarknadsarbetet.

Genom att ge kommunerna ett tydligare ansvar och ökad finansiering kan arbetsmarknadspolitiken återigen bli ett verktyg som bryter långtidsarbetslöshet, minskar försörjningsstöds kostnaderna och stärker välfärdens grund – hög sysselsättning och delaktighet för alla.

Peder Björk (S)

Peter Hedberg (S)

Malin Larsson (S)

Anna-Belle Strömberg (S)